

به نام خدا

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۷)

(از ۲۸ خرداد تا ۳ تیرماه)

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه.....
۳.....	بحرین.....
۶.....	لیبی.....
۱۰.....	یمن.....
۱۴.....	سوریه.....
۲۰.....	مصر.....
۲۲.....	اردن.....
۲۳.....	فلسطین.....
۲۷.....	تونس.....
۲۸.....	عربستان.....

کد موضوعی: ۲۶۰

شماره مسلسل: ۱۰۸۶۱

تیرماه ۱۳۹۰

دفتر: مطالعات سیاسی

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۷) (از ۲۸ خرداد تا ۳ تیرماه)

مقدمه

تحولات شتابان انقلاب‌های منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا همچنان به روند سریع خود ادامه می‌دهد. در هفته‌ای که گذشت باز هم کشورهای محور سوریه، لیبی، بحرین و یمن بودند که در همه آنها اعتراضات ادامه داشت، اما نکته مهم در این مورد تلاش کشورهای غربی، به خصوص آمریکا برای ورود و دخالت مستقیم و به عبارت بهتر کنترل و هدایت این انقلاب‌ها بود.

در سوریه، همزمان با اقدامات ارتش برای سرکوب شبه‌نظامیان مسلح، فشارهای سیاسی خارجی بر این کشور تشدید شد. سخنرانی بشاراسد رئیس‌جمهور سوریه در دانشگاه دمشق و وعده قطعی وی مبنی بر اصلاحات سیاسی گسترده، نتوانست دل کشورهای غربی، ترکیه و مخالفان را به دست آورده و از این روی همه این طرف‌ها بر تلاش خود در راستای منزوی کردن سوریه ادامه دادند. ناکامی این کشورها در صدور قطعنامه علیه دمشق با پایداری روسیه و چین این فرصت را برای مقامات سوری به وجود آورد تا بتوانند به تحکیم مواضع خود بپردازند در حالی که ترکیه به بازی خود در سوریه که همان بازی غرب است، ادامه می‌دهد.

در یمن، عدم بازگشت صالح به کشور علیرغم تبلیغات گسترده این کشور را به

بن‌بست شدیدی دچار کرده است. آمریکا درصدد آن است تا مانع از بازگشت صالح شود و روند کنونی را برای مدتی نگهدارد و با استفاده از شرایط پیش آمده و هرج و مرج داخلی در یمن به اهداف خود که گفته می‌شود بمباران القاعده است برسد، یا اینکه با معاون صالح به توافق رسیده و مقدمه را برای حکومت وی فراهم کنند. البته آمریکایی‌ها با فرستادن معاون وزیر امور خارجه خود به یمن بر آن هستند تا زمینه را برای تشکیل دولتی انتقالی برمبنای طرح شورای همکاری خلیج فارس آماده کنند که به نظر می‌رسد به پاره‌ای دلایل در این امر توفیقی نیابند.

اما در لیبی، مهمترین تحول این کشور را می‌توان در انشقاق اعضای ناتو در لزوم تداوم حملات به این کشور ارزیابی کرد. سخنان وزیر امور خارجه ایتالیا در مورد آنچه در لیبی روی می‌دهد با واکنش شدید مقامات ناتو و کشورهای دیگر اروپایی مواجه شد و به نظر می‌رسد اعضای ناتو با وجود اختلافات شدید در مواضع خود برای حمله به لیبی، درصددند این حملات را توسعه داده و تقویت کنند. در این میان فرار اطرافیان سرهنگ قذافی همچنان ادامه دارد و آنها در جبهه غربی خود را به کشور تونس می‌رسانند. این امر باعث تضعیف بیش از پیش موقعیت طرفداران سرهنگ شده تا جایی که برخی از منابع معتبر لیبیایی از احتمال قریب‌الوقوع خروج قذافی از کشور می‌گویند. به گفته این منابع قذافی به روسیه سفید یا یکی از کشورهای بالکان خواهد رفت.

۱. در پی تداوم سکوت دبیرکل سازمان ملل در مورد سرکوب مردم بحرین، معترضان این کشور گزارشی از وضع موجود را به بان‌کی‌مون ارائه داده‌اند.
۲. گروهی از وکلای بین‌المللی از کشورهای لبنان، فرانسه، ایتالیا و انگلیس را به فروش سلاح از جمله تفنگ‌های دوربین‌دار (قناصه) به رژیم منامه و آموزش نیروهای پلیس بحرینی متهم می‌کنند و قصد ارائه شکایت علیه سران لندن را دارند.
۳. حکومت بحرین برای سوق دادن احزاب سیاسی به گفتگو با رژیم آل‌خلیفه اعلام کرده است که درصدد رفع ممنوعیت از فعالیت جمعیت چپ‌گرای الوعد است.
۴. سازمان دیدبان حقوق بشر با صدور بیانیه‌ای ضمن انتقاد از محاکمه شهروندان بحرینی در دادگاه‌های نظامی، خواستار توقف این محاکمات و آزادی همه زندانیان شد.
۵. مردم بحرین مصادف با سالروز وفات حضرت زینب کبری (س) در پاسخ به درخواست آیت‌الله شیخ عیسی قاسم رهبر شیعیان بحرین، ائتلاف ۱۴ فوریه، ائتلاف انقلابیون ۱۴ فوریه و سایر گروه‌های جوانان انقلاب تظاهرات گسترده‌ای را علیه نظام آل‌خلیفه برگزار کردند.
۶. روزنامه انگلیسی ایندپندنت در گزارشی به نقل از گروه‌های حقوق بشری اعلام کرد در بیمارستان سلمانیه منامه اتاقی مخصوص وجود دارد که تظاهرات‌کنندگان مجروح شده در اعتراضات توسط نیروهای بحرینی شکنجه می‌شوند.
۷. سرلشگر فیروزآبادی: محاکمه نوجوان ۱۵ ساله در بحرین نشانه بلوغ سیاسی نوجوانان انقلابی جهان اسلام است، هرچند زمانی که خبر شهادت کودک ۹ ساله

- بحرینی منتشر شد پیام رشد و شکوفایی روحیه انقلابی را در نسل جوان بحرین با خود همراه داشت.
۸. احمدبن عیسی آل‌خلیفه حاکم بحرین، شعار گفتگوها به‌زعم خود همه‌جانبه را به‌منظور انجام اصلاحات سیاسی در این کشور اجماع ملی نامگذاری کرده است.
  ۹. به گفته فعالان بحرینی رژیم آل‌خلیفه فشارهای جدیدی را علیه برخی گروه‌های سیاسی اعمال می‌کند تا آنها را وادار به پذیرفتن ایده گفتگو کند.
  ۱۰. نیروهای امنیتی بحرین با پشتیبانی نیروهای اشغالگر سعودی تظاهرات در مناطق مختلف این کشور را که در اعتراض به محاکمه ۲۱ تن از معارضان در برابر دادگاه نظامی برگزار شد، سرکوب کردند.
  ۱۱. وزیر امور خارجه ایران با تأکید بر اینکه ایران برای موضوع بحرین راه‌حل دارد، گفت: حقوق بشر در حال حاضر به ابزاری سیاسی برای غربی‌ها تبدیل شده است.
  ۱۲. دادستان کل دادگاه نظامی بحرین اظهار کرد که دادگاه بدوی امنیت ملی در جلسه امروز خود حکم ۲۱ تن را به اتهام براندازی نظام بحرین صادر کرد. در این جلسه که با حضور هشت تن از متهمان برگزار شد، ۱۰ تن به حبس ابد، ۹ تن به ۱۵ سال حبس و بقیه اعضای گروه به دو تا پنج سال حبس محکوم شدند. از مهمترین متهمانی که محاکمه شدند ابراهیم شریف، دبیرکل جمعیت وعد و ۱۳ متهم دیگر هستند که در میان آنها حسن مشیمع رئیس جنبش حق، عبدالوهاب حسین رئیس جریان الوفا، عبدالهادی خواجه از حقوقدانان بحرینی و برخی دیگر از فعالان سیاسی و شخصیت‌های دینی این کشور بودند.
  ۱۳. ابراهیم شریف رهبر سنی گروه وعد بحرین به‌دلیل درخواست برای استقرار

سلطنت مشروطه در بحرین به پنج سال زندان محکوم شد.

۱۴. کاردار بحرین به دلیل اعمال محدودیت‌های غیرقانونی از سوی دولت بحرین برای برخی اتباع ایرانی، به وزارت امور خارجه احضار شد.

۱۵. یک منبع آگاه در وزارت امور خارجه اعلام کرد: خبر منتشره درخصوص سفر فرستاده ویژه حاکم بحرین به جمهوری اسلامی ایران صحت ندارد.

۱۶. یک سخنگوی مرکز حقوق بشر بحرین احکام دادگاه نظامی بحرین در محکومیت ۲۱ نفر از مخالفان سیاسی رژیم را محکوم کرد و گفت: اتهامات مطرح شده علیه معترضان مبنی بر ارتباط با ایران، کاملاً بی‌اساس است.

۱۷. مهمترین حزب مخالف بحرین صدور حکم حبس ابد برای هشت تن از فعالان بحرینی را محکوم کرده و این اقدامات را در آرام ساختن فضای متشنج سیاسی موجود بی‌تأثیر دانسته است.

تحولات بحرین مانند هفته‌های پیش با اصرار مردم برای تشدید اعتراضات خود در قالب تظاهرات‌های گوناگون همچنان ادامه داشت. سیاست چماق و هویج رژیم حاکم که از یک‌سو از مخالفان می‌خواهد تا به گفتگو روی بیاورند و از طرف دیگر رهبران آنها را در دادگاه نظامی محاکمه می‌کند از سوی مردم بحرین رد شده و علیرغم وعده رژیم برای شروع مذاکرات در هفته جاری، به‌نظر می‌رسد با تداوم خشونت‌های رژیم علیه مردم، در این امر توفیقی حاصل نشود.

لیبی

۱. الکساندر شلنبرگ سخنگوی دولت اتریش گفت: ما شورای ملی انتقالی لیبی را به‌عنوان نماینده قانونی لیبی به رسمیت می‌شناسیم و اتریش مسئله به رسمیت شناختن این شورا را در طی مذاکرات اتحادیه اروپا در لوکزامبورگ مطرح خواهد کرد.

۲. وزیر امور خارجه انگلیس در مقاله‌ای در یک روزنامه آمریکایی با توجیه مداخله نظامی در لیبی نوشت اگر مداخله نظامی در این کشور اتفاق نمی‌افتاد کشتار سال ۱۹۹۵ سربرنیتسا تکرار می‌شد.

۳. نخست‌وزیر حکومت قذافی در تماس تلفنی با همتای یونانی خود و وزیر امور خارجه بلغارستان خواستار دخالت این کشورها برای پایان دادن به حملات ناتو شد.

۴. سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) ضمن اذعان به بمباران مواضع انقلابیون لیبی، به کشتار تصادفی و غیرعمدی غیرنظامیان در جریان حمله پنجشنبه گذشته خود در البریقه اعتراف کرد.

۵. بانک مرکزی امارات اعلام کرد: به بانک‌های این کشور دستور داده شده تا دارایی‌ها و حساب‌های ۱۹ شخصیت لیبی در امارات را پیگیری و مسدود نمایند.

۶. فرستاده ویژه وزیر خارجه و مدیرکل خاورمیانه و خلیج فارس روسیه در دیدار با محمدرضا رئوف شیبانی معاون وزیر امور خارجه ایران با تأکید بر حق تعیین سرنوشت مردم منطقه به وسیله خودشان، خواستار توقف عملیات نظامی علیه لیبی شد.

۷. اشیپگل: عملیات ناتو در لیبی از نظر نظامی به بن‌بست رسیده و از نظر سیاسی نیز حمایت‌های خود را به شدت از دست داده است شرایط در این کشور را برای ناتو

بسیار پیچیده و آشفته شده است.

۸. مقامات ارتش آمریکا اعلام کردند، از زمانی که آمریکا مسئولیت حملات هوایی در لیبی را در اوایل آوریل به ائتلاف ناتو واگذار کرد، هواپیماهای آمریکایی ۶۰ بار به تجهیزات دفاع هوایی لیبی حمله کرده‌اند و هواپیماهای بدون سرنشین آمریکایی، نیروهای معمر قذافی، رهبر لیبی را ۳۰ بار هدف حمله قرار دادند که این به گفته برخی از کارشناسان نقض اساسی قانون ۱۹۷۳ آمریکا است.

۹. نخست‌وزیر انگلیس می‌گوید لندن این امکان را دارد که تا هر زمان که نیاز باشد جنگ در لیبی را ادامه دهد. به گفته منابع انگلیسی این کشور تاکنون بیش از ۲۰۰ میلیون پوند در جنگ لیبی هزینه کرده است.

۱۰. دو تن از سناتورهای عالی‌رتبه کنگره آمریکا قطعنامه جدیدی را درباره جنگ لیبی پیشنهاد کرده‌اند که اختیارات باراک اوباما در این عملیات نظامی را محدود می‌کند. مکین و جان کری قطعنامه‌ای را برای قانونی کردن جنگ اوباما در لیبی پیش از آنکه افزایش مخالفت‌ها سبب توقف این جنگ شود، ارائه کردند که در آن اشاره‌ای به خواسته مردم نشده است.

۱۱. سازمان کنفرانس اسلامی در نظر دارد طی هفته جاری با ارائه یک طرح پیشنهادی در بحران لیبی میانجیگری کند. اکمل‌الدین احسان اوغلو دبیرکل این سازمان، به این منظور یک هیئت بلندپایه سیاسی را برای آگاهی از حقایق مربوط به اوضاع و تحولات لیبی به آن کشور اعزام کرده است.

۱۲. فرانکو فراتینی وزیر امور خارجه ایتالیا خواستار تعلیق فوری جنگ در لیبی شد. این سخنان درحالی ایراد می‌شود که نیروی هوایی ایتالیا و پایگاه‌های هوایی این

کشور بیشترین نقش را در حملات هوایی علیه مواضع داشته و دارد.

۱۳. آندرس فوگ راسموسن دبیرکل سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در واکنش به درخواست ایتالیا برای تعلیق جنگ در لیبی اعلام کرد که این سازمان به حملات هوایی خود در این کشور واقع در شمال آفریقا ادامه می‌دهد.

۱۴. انگلیس و فرانسه با درخواست ایتالیا برای توقف عملیات نظامی ناتو در لیبی به منظور ورود کمک‌های انسان‌دوستانه به این کشور مخالفت کردند.

۱۵. رؤسای جمهوری روسیه و آفریقای جنوبی در جریان مذاکراتی تلفنی اوضاع کنونی در لیبی و راه‌های حل‌وفصل سیاسی مناقشه در این کشور با توجه به تلاش‌های دو طرف (روسیه و اتحادیه آفریقا) را مورد بررسی قرار دادند.

۱۶. یک سخنگوی جنبش مخالفان در لیبی اعلام کرد: این جنبش درحال تماس غیرمستقیم با اعضای رژیم معمر قذافی است و ممکن است درصدد آن باشد به حاکم لیبی اجازه دهد در زادگاهش در یک محل دورافتاده بماند. محمود شمام در پاسخ به سؤالی در مورد تماس جنبش مخالفان با رژیم قذافی گفت: بله، تماس‌هایی از طریق میانجیگران جریان دارد ولی این مذاکرات هرگز مذاکرات مستقیم نبوده است. گاهی اوقات این مذاکرات در آفریقای جنوبی و گاهی در پاریس صورت می‌گیرد که قذافی اخیراً نماینده‌ای برای مذاکره با ما به آنجا فرستاد.

۱۷. اعضای سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) هم‌اکنون درخصوص ادامه مداخله نظامی در جنگ لیبی با یکدیگر اختلاف دارند. ایتالیا با طرح درخواست آتش‌بس در لیبی، راه را برای ایجاد اختلاف جدی در بطن ناتو گشود که این درخواست مورد مخالفت پاریس و سازمان ناتو قرار گرفت.

۱۸. ژنرال شارل بوشارد فرمانده عملیات ناتو علیه نظام لیبی در اظهاراتی اعلام کرد: «من معتقدم که برای فراهم آمدن امکان ارائه کمک‌های انسانی، باید آتش‌بس صورت گیرد، اما نیروهای طرفدار قذافی می‌توانند از این فرصت برای سازماندهی مجدد و پیش راندن نیروهای خود استفاده کنند».

۱۹. افسران لیبی که از نظام معمر قذافی جدا شده‌اند، اعلام کردند که گردان‌های قذافی ۱۵ هزار لیبیایی را کشته‌اند. ۱۹ افسر ارتش و پلیس لیبی که از نظام معمر قذافی رهبر لیبی جدا شده و از طریق دریا به بندر شهر بن‌قردان در مرزهای تونس و لیبی گریخته‌اند، اعلام کردند که گردان‌های معمر قذافی طی درگیری‌ها بیش از ۱۵ هزار لیبیایی را کشته و بیش از ۳۰ هزار تن دیگر را زندانی کرده‌اند.

۲۰. عبدالرحمان محمد شلغم، وزیر امور خارجه سابق لیبی گفت: معمر قذافی حداکثر دو یا سه هفته دیگر آینده را ترک خواهد کرد. وی گفت: معمر قذافی در حال حاضر سرگرم گفتگو با نمایندگان کشورهای دوست است تا مانع تحت تعقیب قرار گرفتن ازسوی دادگاه بین‌المللی کیفری لاهه شود.

مهمترین تحول در لیبی را باید همان انشقاق داخلی در میان کشورهای ناتو برشمرد. این درخواست که ازسوی ایتالیا مطرح شد به صراحت از طرف مقامات انگلیس و فرانسه و همچنین فرماندهان ناتو رد شد. تداوم این اختلافات در هفته جاری می‌تواند چالش‌های متعددی را در سیر مأموریت ناتو ایجاد کند، کما اینکه در این کشور قذافی تحت فشار بیشتری قرار گرفته و در صورت صدور حکم بازداشت وی توسط دادگاه کیفری، حتی احتمال پناهنده شدن او نیز در هاله‌ای از ابهام قرار خواهد گرفت.

یمن

۱. حسین امیرعبدالهیان مدیرکل خلیج فارس وزارت خارجه اظهار کرد: مطالبات مردم یمن و بحرین مشروع و مدنی است و در روندی مسالمت‌آمیز مطرح شده است و رهبران این کشورها باید برای پاسخ به مطالبات مردم تلاش کنند.

۲. جنگنده‌های ارتش یمن روز به چندین مخفیگاه شبه‌نظامیان القاعده در جنوب این کشور حمله کردند. ساکنان محلی نیز این خبر را تأیید و اعلام کرده‌اند که حملات جنگنده‌های یمنی به شهرهای جعار و خنفر که اکنون در کنترل شبه‌نظامیان القاعده است، متمرکز بود.

۳. سازمان یمنی سیاده درباره دخالت‌های طرف‌های خارجی در روند انتقال قدرت در یمن و توطئه‌چینی آمریکایی - سعودی علیه انقلاب جوانان یمنی خواستار سرنگونی رژیم علی عبدالله صالح هشدار داد.

۴. علما و شخصیت‌های برجسته قبایل یمن با صدور بیانیه‌ای خواهان برکناری هرچه سریع‌تر علی عبدالله صالح از قدرت و تشکیل دولت موقت متشکل از تمام گروه‌های یمنی شدند. در بیانیه صادره ازسوی ۱۱۰ تن از علما و شخصیت‌های برجسته قبایل یمن آمده است: ما خواهان انتقال قدرت در یمن هستیم چراکه این درخواست درخواستی مردمی است و اتحادیه بین‌المللی علمای مسلمان و نهادهای منطقه بین‌المللی آن را تأیید می‌کنند.

۵. یک منبع رسمی یمن اعلام کرد که محمد الفسیل معاون وزیر اوقاف این کشور که به دلیل حمله به ساختمان ریاست‌جمهوری یمن در اوایل ماه جاری میلادی زخمی شده بود بر اثر شدت جراحات وارده کشته شد.

۶. رهبر قبایل حاشد با اشاره به تماس‌هایش با عبدربه منصور هادی معاون دیکتاتور یمن آمادگی خود را برای حمایت از وی اعلام کرد. شیخ صادق الاحمر شیخ مشایخ قبایل حاشد در گفتگویی که شبکه خبری الجزیره آن را منتشر کرد، مشارکت قبایل در جنگ اخیر رژیم صالح علیه حوثی‌ها را اشتباه توصیف کرد، وی مشارکت قبیله‌اش در جنگ علیه حوثی‌ها را حقه صالح دانست.

۷. مردم شهرهای اب و تعز با برگزاری تظاهرات بزرگی در هفته گذشته خواستار تشکیل دولت انتقالی در کشور و برچیده شدن بساط رژیم صالح شدند. آنها در این تظاهرات همچنین بر اصرار خود جهت برکناری باقیمانده افراد نزدیک به صالح تأکید کردند.

۸. یک روزنامه یمنی فاش کرد عاملان حمله اخیر به کاخ ریاست‌جمهوری یمن از موشک ساخت آمریکا استفاده کردند که بر اثر آن دیکتاتور فراری به شدت زخمی شد. روزنامه یمنی الاولی نوشت: در حمله اخیر به عبدالله صالح و برخی از ارکان رژیم وی، موشک آمریکایی مورد استفاده قرار گرفت.

۹. یکی از رهبران مخالفان جنوب یمن اعلام کرد که پسر علی عبدالله صالح و نزدیکان وی، اعضای القاعده در این منطقه را با هدف به دست گرفتن کنترل جنوب مسلح می‌کنند.

۱۰. لیام فاکس، وزیر دفاع انگلیس در یک کنفرانس خبری در دبی و در گفتگو با روزنامه اماراتی البیان، اعزام هلیکوپتر آپاچی انگلیس به سواحل یمن را تکذیب کرد و گفت، کشورش از تلاش‌های بین‌المللی برای تصویب قطعنامه علیه سوریه حمایت می‌کند ولی هرگونه تلاش مبنی بر اینکه این قطعنامه شامل دخالت نظامی در سوریه نیز شود، را رد کرد.

۱۱. یک مقام ارتش یمن اعلام کرد: در حالی که درگیری‌ها بین ارتش یمن و

نیروهای القاعده در شهر زنگبار در جنوب این کشور امروز مجدداً اوج گرفت، شمار تلفات ارتش یمن از مرز ۱۰۰ نفر گذشت. این شهر پیش از این بر اثر اهمال و به گفته مخالفان یمنی توسط خود صالح در اختیار القاعده قرار گرفت تا به بهانه حضور و فعالیت القاعده در یمن، غرب را با خود همراه کنند.

۱۲. فعالیت پالایشگاه نفت عدن پس از حدود دو ماه تعلیق به دلیل آسیب به خط لوله اصلی این پالایشگاه با دریافت محموله‌های نفت اهدایی از سوی عربستان سعودی از سر گرفته شد. در پی ناآرامی‌های اخیر و انفجار خط لوله اصلی پالایشگاه یمن در اواسط ماه مارس جریان انتقال نفت خام سبک میدان مریب به پالایشگاه نفتی عدن متوقف و تعلیق فعالیت این پالایشگاه به کمبود عرضه سوخت در این کشور منجر شد.

۱۳. سازمان بین‌المللی خیریه اکسفام انگلستان تأکید کرد که نابسامانی یمن از پنج ماه پیش تاکنون، باعث بحرانی‌تر شدن اوضاع بشری در این کشور فقیر شده و مردم برای به دست آوردن مایحتاج روزانه‌شان با مشکلات زیادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

۱۴. جفری فلتمن معاون وزیر امور خارجه آمریکا در امور خاور نزدیک به صنعا پایتخت یمن سفر کرد تا درباره انتقال حاکمیت در این کشور با مقامات یمنی گفتگو کند.

۱۵. منابع آگاه با اشاره به مطرح شدن زمزمه‌هایی در زمینه بازگشت علی عبدالله صالح به یمن، از مخالفت شدید مقامات آمریکایی با این مسئله در راستای حل بحران یمن پرده برداشتند. آمریکا در نظر دارد بحران یمن با حضور عبدالله صالح پایان پیدا نکند، بلکه با تداوم وجود وی در خارج از این کشور، تلاش‌ها برای پایان مسائل یمن وارد بحران جدی‌تر شود. منابع فرانسوی با اشاره به اشتباه بودن این دیدگاه کاخ سفید درباره حل مسائل یمن، تأکید دارند: در شرایط کنونی آمریکا و القاعده دو ذینفع

اصلی از ناآرامی‌های یمن هستند. نخست اینکه آمریکا با توجه به نبود دولت به راحتی عملیات‌های نظامی خود را انجام می‌دهد و دوم اینکه القاعده به راحتی در سایه این بحران به توسعه دایره نفوذ خود می‌پردازد، آنچنان که این مسئله در حوادث زنگبار دیده شد.

۱۶. یک منبع آگاه امنیتی یمن اعلام کرد که ده‌ها نفر از عناصر القاعده از زندانی در جنوب یمن گریخته‌اند. در جریان فرار این زندانیان از زندان واقع در شهر مکلاد در استان حضرموت دو سرباز و دو مهاجم کشته شدند. یک منبع آگاه امنیتی یمن گفت که بیش از ۱۰۰ عضو القاعده در این زندان، محبوس بودند که احکام قضایی ۵۸ تن از آنها صادر شده بود.

۱۷. حوثی‌های یمن اعلام کردند به خواسته‌های انقلابیون، دعوت به ادامه تظاهرات و مخالفت با دخالت بیگانگان همچنان پایبند هستند. محمد عبدالسلام در مصاحبه با شبکه خبری العالم، گفت طرح‌ها و دخالت‌های خارجی چه در سطح منطقه و چه در سطح جهان، در روند انقلاب مانع‌تراشی می‌کند.

۱۸. واشنگتن با ایجاد اصلاحاتی در طرح ابتکاری شورای همکاری خلیج فارس تلاش دارد، تا معاون دیکتاتور را تا به‌جای دو ماه، دو سال دیگر در رأس قدرت نگهدارد. براساس اصلاحات ایجاد شده در طرح ابتکاری شورای همکاری، هادی اداره کشور یمن در دوره انتقالی تا سال ۲۰۱۳ را طبق قانون اساسی یمن برعهده خواهد گرفت، این درحالی است که طبق طرح اولیه، قرار بود او تنها دو ماه در این پست باقی بماند و پس از آن انتخاباتی آزاد و شفاف برگزار شود و مردم یمن خود، رئیس‌جمهور خود را انتخاب کنند.

۱۹. منابع دیپلماتیک غربی با اشاره به اخبار ضد و نقیض درباره دیکتاتور یمن احتمال بازگشت وی به یمن را منتفی دانستند. به گفته این منابع علی عبدالله صالح که هم‌اکنون به‌خاطر جراحات وارده در اثر حمله به وی، در عربستان سعودی بسر می‌برد دارای جراحات شدیدی است و در کوتاه‌مدت به یمن باز نمی‌گردد.

۲۰. صنعا پایتخت یمن و ۱۶ میدان دیگر در استان‌های مختلف این کشور روز جمعه که جمعه اراده انقلابی نامگذاری شده بود، شاهد برگزاری تظاهرات گسترده مردمی و ضد رژیم حاکم این کشور برای برکناری مقامات این کشور از قدرت بود.

انقلاب مردم یمن با عدم حضور علی عبدالله صالح در کشور با دخالت‌های مستقیم آمریکا مواجه شده است. سفر معاون وزیر امور خارجه آمریکا به صنعا و دیدار وی با معاون صالح، جهت مشروعیت دادن به قدرت وی همزمان با تلاش‌های واشنگتن در ممانعت از بازگشت صالح، بیانگر این موضوع مهم است که آمریکا یا قصد دارد انقلاب مردم یمن را به یک بحران داخلی تبدیل کند و با استفاده از آن به حملات به این کشور ادامه دهد و یا اینکه مطمئن شود در این کشور مخالفان آمریکا قدرت را به‌دست نخواهند گرفت. در واقع در صورت ناکامی آمریکا در اجرای الگوی مصر و تونس در یمن، مدل لیبی در یمن تکرار خواهد شد.

سوریه

۱. (وزیر امور خارجه آمریکا) در اظهاراتی مداخله‌جویانه خواهان انتقال قدرت به یک قالب دمکراتیک در سوریه شد. هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه آمریکا، در مطلبی که در روزنامه الشرق الاوسط، به چاپ رسید اعلام کرد، فروپاشی حکومت سوریه

تمایل برای ایجاد تغییر را از بین نمی‌برد.

۲. شاهدان عینی اعلام کردند که تانک‌های ارتش سوریه وارد شهرک بداما در نزدیکی مرز ترکیه و در آنجا مستقر شدند. گروه‌های مسلح که بیشتر در شهرهای مرزی سوریه فعال هستند، از تجمعات محدود مردمی در روزهای جمعه استفاده می‌کنند و فضا را در برخی شهرهای سوریه به شدت ناامن می‌کنند.

۳. ژنرال جیلان اوغلو فرمانده نیروی زمینی ارتش به منظور بازدید از هنگ مستقر در مرز ترکیه با سوریه و سایر پاسگاه‌های مرزی کشورش به شهر هاتای در نزدیک مرز سوریه عزیمت کرده است.

۴. یک دیپلمات اروپایی با بیان اینکه دمشق به خوبی مقابل فشارهای ترکیه مقاومت کرد، اعلام کرد که تماس‌های ترکیه دمشق در سطوح بالا آغاز شده است و مذاکرات رسمی دو طرف در آستانه آغاز شدن است.

۵. پس از مقابله ارتش سوریه با گروه‌های مسلح و بازگشت آرامش نسبی به شهرهای سوریه، دولت انگلیس دوباره در اقدامی دیپلماتیک که فشار روانی و رسانه‌ای شدیدی دارد، خواستار خروج اتباع خود از این کشور شد.

۶. دبیرکل اتحادیه عرب که چندی پیش درباره اوضاع سوریه ابراز نگرانی کرد و با انتقاد سوریه روبرو شد، بار دیگر درباره اوضاع سوریه ابراز نگرانی کرد. عمرو موسی در کنفرانسی خبری بار دیگر درباره سوریه ابراز نگرانی کرد و گفت اگر اعراب و مسئولان عرب نگران نباشند، چه کسی نگران باشد؟

۷. یک فروند بالگرد ارتش ترکیه که حامل تعدادی از فرماندهان و افسران ارشد ارتش این کشور بود، حریم هوایی سوریه را نقض کرد.

۸. وزیر دفاع آلمان با اعلام مخالفت کشورش درباره اقدام نظامی علیه سوریه، تأکید کرد که کشورش مانند لیبی، در هیچ اقدام نظامی علیه دمشق شرکت نخواهد کرد. ماس دی مایترز در گفتگو با هفته‌نامه آلمانی اشپیگل، ضمن انتقاد شدید از رویکرد غرب در مداخله نظامی در لیبی اعلام کرد که کشورش به هیچ‌وجه در اقدام نظامی در سوریه شرکت نمی‌کند. به نظر می‌رسد این اظهارنظر بیشتر در راستای ایجاد یک جنگ روانی علیه سوریه صورت می‌گیرد.

۹. رئیس‌جمهوری سوریه دو ماه پس از آغاز ناآرامی در این کشور، در دومین سخنرانی خود با بیان اینکه دولت در پی اجرای گفتگوی ملی فراگیر است، تأکید کرد که اصلاحات مصلحت ملی و خواست مردم سوریه است. رئیس‌جمهوری سوریه در ادامه سخنان خود با اشاره به احتمال اصلاح یا تغییر قانون اساسی کشورش تأکید کرد که مجلس جدید در ماه آگوست تشکیل می‌شود و ارتش به پادگان‌ها برمی‌گردد.

۱۰. همزمان با سخنرانی تلویزیونی رئیس‌جمهوری سوریه ویلیام هیگ در نشست اتحادیه اروپا در لوکزامبورگ در اظهاراتی مداخله‌جویانه گفت: بشار اسد باید اصلاحات در کشور را اجرا کند یا استعفا دهد. وزیر امور خارجه انگلیس مدعی شد: ترکیه نفوذ زیادی در سوریه دارد، بنابراین امیدوارم که مقامات ترک تمام تلاش‌های خود را برای حل بحران این کشور انجام دهند و باید حامل پیامی آشکار باشند که اسد مشروعیت خود را از دست داده است.

۱۱. بشار اسد رئیس‌جمهور سوریه بار دیگر فرمان عفو عمومی در این کشور را صادر کرد. این عفو شامل افرادی می‌شود که تا روز ۲۰ ژوئن جاری دستگیر شده‌اند.

۱۲. دیمیتری مدودف در گفتگو با روزنامه فایننشیال تایمز گفت: مسکو از قطعنامه‌ای

که بر آن است تا خشونت‌ها را در سوریه محکوم کند حمایت نخواهد کرد. وی ضمن انتقاد از شیوه تفسیر قطعنامه ۱۹۷۳ علیه لیبی از سوی قدرت‌های غربی گفت: من تمایلی ندارم که قطعنامه‌ای علیه سوریه صادر و به همان شیوه تفسیر شود.

۱۳. سخنگوی وزارت امور خارجه چین اعلام کرد که پکن بر گفتگو و هماهنگی بین احزاب مختلف در سوریه به منظور برطرف کردن اختلافات داخلی تأکید کرد.

۱۴. نخست‌وزیر روسیه که در چارچوب سفری دوستانه به فرانسه سفر کرده است به درخواست فرانسوا فیون همتای فرانسوی خود در زمینه مداخله کشورش در امور سوریه پاسخ منفی داد.

۱۵. نماینده دائم فرانسه در سازمان ملل اعتراف کرد که تلاش‌های فرانسه، انگلیس به همراه آمریکا برای صدور قطعنامه بر ضد سوریه بی‌نتیجه مانده است. جراد آرا با بیان این موضوع گفت: ما به تلاش خود ادامه می‌دهیم هرچند که صدور قطعنامه دشوار به نظر می‌رسد.

۱۶. براساس آنچه اسناد ویکی‌لیکس خوانده می‌شود، آمریکا پیش از آغاز ناامنی در سوریه از گروه‌های معارض دمشق حمایت و از آنان پشتیبانی مالی پنهانی کرده است. براساس گزارش ویکی‌لیکس آمریکا در سال ۲۰۰۶ بیش از ۶ میلیون دلار به مخالفان دولت سوریه کمک مالی کرده است.

۱۷. ۷۰ دیپلمات غربی از جمله سفرای آمریکا و اتحادیه اروپا در دمشق به همراه شماری از دیپلمات‌های دیگر از شهر جسرالشغور سوریه دیدن کردند.

۱۸. ولید المعلم وزیر خارجه سوریه، حضور نیروهای ایران یا حزب‌الله در آن کشور را تکذیب کرد و گفت: ایران و حزب‌الله، سوریه را از نظر سیاسی و به‌منظور رهایی از

وضعیت کنونی کمک می‌کنند، اما هیچ‌گونه کمک نظامی وجود ندارد.

۱۹. اتحادیه اروپا تحریم‌هایی را علیه چهار بخش نظامی سوریه و افراد مرتبط با آنچه سرکوب تظاهرکنندگان خواند، اعمال کرد. یک دیپلمات اتحادیه اروپا خاطر نشان کرد: انگلیس و فرانسه لیست‌هایی شامل اسامی تعداد دیگری از مقام‌های سوریه را آماده کرده‌اند و قرار است این افراد نیز به جمع دیگر اعضای که اتحادیه اروپا دارای‌هایشان را مسدود و روایت‌شان را باطل کرده، بپیوندند.

۲۰. المعلم: مسئله ایجاد اصلاح در قانون اساسی کشور و یا تغییر کامل آن، مورد بحث و بررسی است. اصلاحات اعلام شده از سوی بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه، می‌تواند راه را برای ما به‌عنوان شهروندان کشور برای بازسازی سوریه باز کند. وزیر امور خارجه سوریه در کنفرانسی خبری از ترکیه خواست تا در سیاست‌های خود در قبال دمشق تجدیدنظر کند.

۲۱. المعلم: سوریه قصد دارد عضویت خود را در اتحادیه کشورهای حوزه دریای مدیترانه به حالت تعلیق درآورد. به شما اطمینان می‌دهم که هرگز منطقه پرواز ممنوع بر فراز سوریه ایجاد نخواهد شد و بیگانگان در این کشور مداخله نظامی نخواهند کرد. رسوایی‌های آنها در لیبی کافی است.

۲۲. یک مقام مسئول در هلال احمر سوریه روز چهارشنبه گفت: تاکنون ۷۰ درصد از آوارگان سوری از ترکیه وارد شهر جسر الشغور و سایر مناطق شمال سوریه شده‌اند. به گفته این مقام مسئول حضور گروه‌های مسلح عامل اصلی ترس و واهمه مردم از بازگشت آوارگان به خانه‌های خود است.

۲۳. اتحادیه اروپا در اقدامی خصمانه و مداخله‌آمیز در امور داخلی سوریه، تحریم علیه

سوریه و ارتش این کشور را تشدید کرد. اتحادیه اروپا روز چهارشنبه دامنه تحریم‌های خود علیه سوریه را توسعه داد و ارتش سوریه و هفت نفر دیگر را در لیست تحریم قرار داد. دیپلمات‌های حاضر در اتحادیه اروپا در این خصوص گفتند که اعضا به این تصمیم رسیدند که چهار نهاد مرتبط با ارتش سوریه و هفت نفر دیگر را تحریم کنند. در میان افراد تحریم شده سه تن از مقامات سپاه پاسداران هم دیده می‌شود.

۲۴. وزیر خارجه ایتالیا با اشاره به مخالفت چین و روسیه با صدور قطعنامه علیه سوریه، اعلام کرد که دخالت نظامی در سوریه (به مانند لیبی) ثبات خاورمیانه را بر هم می‌زند. فرانکو فراتینی با اعلام مخالفت کشورش برای اقدام نظامی علیه سوریه، تصریح کرد که دخالت نظامی، آرامش و ثبات خاورمیانه را بر هم می‌زند.

۲۵. با توجه به عضویت ترکیه در پیمان آتلانتیک شمالی، مشارکت این کشور در حمله نظامی علیه لیبی و میزبانیش از مخالفان دولت بشاراسد، انتظار می‌رود که آنکارا به تدریج زمینه را برای رویارویی مرزی با سوریه یا تحت فرماندهی ناتو آماده می‌کند.

۲۶. شبکه تلویزیونی تی‌آرتی ترکیه اعلام کرد که ارتش ترکیه اقدام به تقویت پاسگاه‌های مرزی خود با سوریه کرده است. به گفته مقامات ترک دلیل عمده این موضوع را حضور ارتش سوریه در برخی مناطق مرزی عنوان می‌کنند.

۲۷. وزیر امور خارجه آمریکا اعزام نیروهای سوری در مرز با ترکیه را نگران‌کننده قلمداد کرد و طی اظهاراتی درباره احتمال بروز درگیری‌های مرزی میان سوریه و ترکیه هشدار داد. کلینتون با بیان اینکه ما به شدت درباره گزارش‌ها مبنی بر اعزام نیروهای سوری به روستای خربه الجوز که در ۵۰۰ متری مرز با ترکیه واقع شده است، نگران هستیم افزود: چنانچه این گزارش‌ها صحت داشته باشد، این اقدام

تهاجمی تنها وضعیت بی‌ثبات در سوریه را شدیدتر خواهد کرد.

۲۸. روزنامه لبنانی الاخبار نوشت: سعد حریری معتقد است که حیات سیاسی او با ادامه کار بشار اسد در قدرت به پایان خواهد رسید، در نتیجه از تمامی امکانات خود برای سرنگونی نظام سوریه استفاده می‌کند.

رویدادهای سوریه در هفته گذشته به مراتب پیچیده‌تر از دیگر کشورهای عربی بود. به نظر می‌رسد سیاست‌های غرب و برخی کشورهای عربی به همراه ترکیه در راستای سرنگون کردن دولت سوریه قرار دارد. مقاومت دولت و ارتش سوریه در برابر این درخواست‌ها علاوه بر آنکه میان این کشورها شکاف انداخته، باعث شده تا در ادامه موضع روسیه و چین نیز برای ممانعت از صدور هرگونه قطعنامه‌ای علیه دمشق تقویت شود. صدور فرمان عفو عمومی در سوریه توسط رئیس‌جمهور این کشور همزمان با دستور برگزاری انتخابات پارلمانی در ماه اوت آینده نشان از اطمینان دولت به اقدامات خود دارد. اما در این میان قرار گرفتن ترکیه در بازی غرب مقابل سوریه، روابط دو کشور را به شدت تیره کرده است. تداوم درگیری‌ها در شهرهای مرزی سوریه و ترکیه نشان از آن دارد که جریان‌های مسلح از خارج از مرزها تقویت می‌شوند.

مصر

۱. صبری حامد رئیس دادگاه جنایی شمال قاهره اعلام کرد: دارایی‌های زکریا عزمی رئیس دفتر ریاست‌جمهوری سابق مصر و همسرش بهیبه حلاوه مسدود شده است و آنها حق دخل و تصرف در آپارتمان مسکونی را در برج سن استفانو در اسکندریه ندارند.

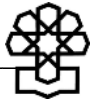
۲. رئیس دادگاه استیناف قاهره از احتمال محاکمه دیکتاتور مخلوع مصر در شرم‌الشیخ به علت مسائل امنیتی و بیماری خبر داد.
۳. رژیم صهیونیستی که پس از سرنگونی حسنی مبارک امنیت خود در مرز مصر را در خطر می‌بیند، حضور نظامیان خود در منطقه مرزی با این کشور را تقویت می‌کند.
۴. روزنامه مصری الاهرام لیستی از دارایی‌های چندین مقام سابق مصر را منتشر کرد که در آن از کاخ‌ها و ویلاهای مجلل و شرکت‌های بزرگ و گردشگاه‌ها و شهرک‌های سیاحتی و تفریحی نام برده شده است.
۵. عاصم الجوهری معاون وزیر دادگستری مصر لیستی از دارایی‌های کمال الشاذلی رئیس سابق شوراهای ملی و نماینده سابق پارلمان و عضو شورای عالی حزب حاکم، فتحی سرور رئیس سابق پارلمان، زکریا عزمی رئیس سابق دفتر ریاست‌جمهوری و صفوت شریف دبیرکل سابق حزب حاکم مصر را منتشر کرد.
۶. عصام شرف نخست‌وزیر مصر محمد العرابی را به‌عنوان وزیر خارجه جدید مصر و به‌جای نبیل العربی منصوب کرد. محمد العرابی پیش از این سفیر مصر در آلمان بود و پس از سقوط مبارک در دوره نبیل العربی به‌عنوان معاون وی در وزیر امور خارجه مصر حضور داشته است.
۷. نتایج اولیه یک نظرسنجی در مصر نشان می‌دهد مردم این کشور تاکنون علاقه بیشتری به ریاست‌جمهوری محمد البرادعی نشان داده‌اند.
۸. عضو اخراجی گروه اخوان المسلمین مصر با اشاره به حضور قوی خود در انتخابات ریاست‌جمهوری، مدعی شد تنها رسیدن به کرسی ریاست‌جمهوری او را راضی خواهد کرد. عبدالمنعم ابوالفتوح گفت: همه آرای گروه اخوان المسلمین ازجمله

رهبر آن را به‌دست خواهیم آورد.

۹. منابع خبری اعلام کردند که دادگاه جنایی امنیت عالی مصر برای شبکه جاسوسی اسرائیل موسوم به «دام هندی» حکم حبس ابد صادر کرده است. اعضای این شبکه سه نفره را «طارق عبد الرازق حسین» تبعه مصر، «ایدی موشیه» و «جوزف دیمور» تشکیل می‌دهند که دادگاه فوق آنها را به اتهام جاسوسی برای اسرائیل و تلاش برای تیره کردن روابط مصر با سوریه و لبنان به حبس ابد محکوم کرد.
- مصر در هفته‌ای که گذشت بیشتر در تلاش بود تا زمینه را برای انتخابات پارلمانی ریاست‌جمهوری آینده فراهم کند. همزمان با این تلاش‌ها، مصر رنگ و بوی انتخاباتی به خود گرفته است. در بعد دیگر، دولت موقت مصر تلاش می‌کند تا با گسترش مبارزه با فساد برای خود مشروعیت مناسب مردمی کسب کند. انتظار می‌رود در هفته جاری نیز تلاش‌ها در همین محور متمرکز شود و دولت مصر تلاش کند تا نقش بیشتری در موضوع فلسطین ایفا کند.

اردن

۱. وزیر مشاور دولت اردن در امور رسانه در اعتراض به محدود کردن آزادی بیان در این کشور استعفا داد. طاهر العدوان وزیر مشاور اردن در امور اطلاع‌رسانی اعلام کرد که به‌دلیل قوانین محدودکننده آزادی بیان در این کشور از پست خود استعفا داده است.
۲. صدها شهروند اردنی با برگزاری تظاهراتی، انحلال دولت معروف البخیت و تشکیل دولتی منتخب را خواستار شدند. در شهرهای «کرک»، «طفیله» و «ذیبان» بر ضرورت مبارزه با فساد و انحلال دولت معروف البخیت، نخست‌وزیر اردن تأکید کردند. این

نخستین تظاهرات پس از اعلام نظر عبدالله شاه اردن برای اجرای اصلاحات سیاسی در این کشور است.

۳. کارگران اردنی در پنج‌ماهه نخست سال جاری میلادی بیش از ۴۰۰ بار اعتصاب کرده‌اند که در تاریخ اردن بی‌سابقه است. بیش از ۴۰۰ تظاهرات و تحصن اعتراضی کارگران اردنی در پنج ماه نخست سال ۲۰۱۱ میلادی ثبت شده است. این درحالی است که در طول سال ۲۰۱۰ میلادی تنها ۱۴۰ مورد تحصن اعتراضی کارگری در اردن ثبت شده است.

۴. هزاران نفر از مردم اردن پس از برپایی نماز جمعه با برگزاری تظاهرات ضمن تأکید بر ضرورت اصلاحات، سیاست‌های دولت این کشور را مورد انتقاد قرار داده و خواستار سرنگونی کابینه معروف البخیت شدند.

۵. آمریکا از وضعیت اردن و اعتراضات این کشور بسیار نگران است و در همین راستا خواستار تشکیل دولت پارلمانی شده است.

فلسطین

۱. حزب‌الله لبنان به علت مانور رژیم صهیونیستی نیروهای خود را در مرزهای سرزمین‌های اشغالی به حالت آماده‌باش درآورد.

۲. براساس نظرسنجی انجام شده ۶۳ درصد از اسرائیلی‌ها با مبادله گلعاد شلیط با هزار زندانی فلسطینی از جمله ۴۵۰ زندانی درخواستی از سوی حماس موافق هستند.

۳. یک منبع آگاه در جنبش فتح اعلام کرد که دولت آمریکا به محمود عباس ابلاغ کرده

است که اگر سلام فیاض، نخست‌وزیر نشود دولت آینده فلسطین را تحریم می‌کند. به گفته یکی از مسئولان فتح، بنیامین نتانیاهاو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی با محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین تماس گرفته و او را تهدید کرده است که اگر با خالد مشعل، رئیس دفتر سیاسی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس)، دیدار کند امتیازهای عباس و فرزندانش را از او می‌گیرد.

۴. دیدار روز سه‌شنبه گذشته عباس و مشعل که قرار بود در قاهره و به‌منظور تشکیل دولت انتقالی آشتی ملی صورت بگیرد، به دلیل عدم حضور عباس، برگزار نشد.

۵. دیدار برنامه‌ریزی شده محمود عباس از قاهره به دلیل فشارهای کشورهای غربی بر وی انجام نشد. عدم مسافرت عباس به قاهره باعث تیرگی روابط مصر با تشکیلات خودگردان شده است.

۶. مقامات حماس، عباس و دیگر رهبران فتح را متهم می‌کنند به‌جای پرداختن به مسئله آشتی ملی، مشغول گوش دادن به طرح‌های غرب جهت نابودی آن هستند، به گفته این مقامات اصرار عباس بر نخست‌وزیری سلام فیاض به هیچ عنوان پذیرفته نیست، چرا که قرار بر آن بوده نامی از وی به‌عنوان نامزد نخست‌وزیری آینده هم آورده نشود.

۷. احمد داود اوغلو وزیر خارجه ترکیه پس از دیدار با خالد مشعل رهبر حماس گفت: آنکارا به مصالحه گروه‌های فلسطینی اهمیت بسیاری قائل است و آنچه را که در این راستا از دستش برآید انجام خواهد داد.

۸. مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا می‌گوید که وی مطمئن نیست سازمان ملل در حمایت از تشکیل یک کشور مستقل فلسطین در ماه سپتامبر رأی بدهد. این موضوع هم‌زمان با نزدیک شدن به زمان معرفی کشور فلسطینی در مجمع عمومی

سازمان ملل بیشتر می‌شود.

۹. صلیب سرخ جهانی می‌گوید به مدت پنج سال در حال رایزنی با مقامات حماس جهت آزادی گل‌عابد شالیت و یا مبادله وی است. به گفته نماینده این سازمان در فلسطین اشغالی این رایزنی‌ها با آگاهی کامل مقامات اسرائیلی بوده ولی روند آن تاکنون مخفی مانده است. مقامات حماس اما بر طرح پیشنهادی خود برای مبادله اسرا تأکید بسیار دارند.

۱۰. قاهره به‌خاطر ترس از شکست آشتی ملی میان جنبش مقاومت اسلامی حماس و فتح پس از تعویق دیدار محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین و خالد مشعل رئیس دفتر سیاسی حماس، تحرکاتی را برای نجات این توافق از خطر شکست آغاز کرده است.

۱۱. عبدالله گل رئیس‌جمهوری ترکیه و محمود عباس رئیس دولت خودگردان فلسطین روز پنجشنبه در آنکارا دیدار و در مورد تحولات فلسطین گفتگو کردند. عباس در این سفر که همزمان با سفر خالد مشعل به ترکیه صورت گرفت، علاوه‌بر دیدار با دیگر مقامات ترک، در جریان آخرین تحولات و دیدگاه‌های کشورهای غربی و اروپایی در مورد تشکیل دولت انتقالی فلسطین قرار گرفت.

۱۲. وزارت امور خارجه رژیم صهیونیستی پیش‌بینی کرد که ۱۱۸ کشور از اصل یکصدونودوم قانون اساسی کشور عضو مجمع عمومی سازمان ملل با درخواست فلسطینیان برای به رسمیت شناختن کشور فلسطین موافقت خواهند کرد.

۱۳. در ادامه تخریب منازل مسکونی فلسطینی‌ها توسط صهیونیست‌ها، مأموران اداره مدنی ارتش عبری ۳۳ ساختمان فلسطینی در مناطق فصایل و الحدیدیه و یرزا در غور

اردن و روستای بیرالعید واقع در جنوب روستای الخلیل را ویران کردند.

۱۴. رژیم صهیونیستی که همواره با حضور کشتی‌های امدادسانی ترکیه در کاروان آزادی غزه مخالفت می‌کند، با ورود کمک‌های پزشکی هلال احمر این کشور به نوار غزه موافقت کرد. اخیراً دور تازه‌ای از مذاکرات سری میان آنکارا و تل‌آویو برگزار شده و دو طرف در تلاش هستند روابط خود را تقویت کنند. هماهنگ‌کننده اسرائیلی کمک‌های انسان‌دوستانه به نوار غزه گفت دولت ترکیه هر چقدر بخواهد می‌تواند به نوار غزه کمک‌های انسان‌دوستانه ارسال کند و محدودیتی برای آنکارا اعمال نخواهد شد.

۱۵. وزیر امور خارجه آمریکا در گفتگو با خبرنگاران مخالفت آشکار خود را با اعزام کاروان امدادسان بین‌المللی به نوار غزه اعلام کرد. کلینتون مدعی شد ما معتقدیم که اعزام کاروان امدادسان به نوار غزه تلاشی غیرمفید و غیرضروری برای کمک به مردم غزه است. وزیر امور خارجه آمریکا در ادامه گفت: بنابراین ما بر این باوریم که اعزام کاروان امدادسان به نوار غزه که به دلیل ورود به آب‌های اسرائیل و ایجاد موقعیتی که طی آن اسرائیلی‌ها حق دفاع از خود را خواهند داشت، اقدامی تحریک‌برانگیز است.

۱۶. رژیم صهیونیستی بزرگ‌ترین مانور تاریخ خود را بنام نقطه تحول ۵ در سراسر سرزمین‌های اشغالی فلسطین برگزار کرد. از جمله مواردی که در این تمرین نظامی مورد آزمایش قرار گرفت، چگونگی مقابله با سلاح‌های شیمیایی و همچنین شمار فراوان موشک‌های شلیک شده بود.

مهمترین مسئله فلسطین در هفته گذشته موضوع تشکیل دولت آشتی ملی بود. عدم پایبندی عباس به مفاد توافقنامه آشتی ملی نه‌تنها باعث رنجش مقامات مصری شد، بلکه

موقعیت وی را به عنوان رهبری مستقل زیر سؤال برد. سفر عباس و مشعل به ترکیه و رایزنی‌های این دو با مقامات ترکیه، حکایت از نقش اساسی آنکارا در تحولات فلسطین به خصوص آشتی ملی دارد. با توضیح این مسئله که در طول هفته جاری عباس پس از بازگشت از ترکیه، تمرکز بیشتری بر مسئله آشتی ملی خواهد کرد.

تونس

۱. دیکتاتور مخلوع و فراری تونس با رد همه اتهامات علیه وی محاکمه غیابی‌اش، ادعا کرد برای جلوگیری از خونریزی و جنگ داخلی، کشور را ترک کرده است.
۲. زین‌العابدین بن‌علی دیکتاتور مخلوع تونس و همسرش در نخستین جلسه دادگاه بدوی این کشور و بررسی یکی از ۹۳ اتهام وی به ۳۵ سال زندان محکوم شد.
۳. یک مقام وزارت دادگستری تونس ضمن درخواست از عربستان سعودی برای تحویل دیکتاتور سابق این کشور از وجود ۱۱۳ اتهام علیه بن‌علی خبر داد.
۴. هیئت‌مدیره بانک جهانی با وام ۵۰۰ میلیون دلاری برای تونس به‌منظور حمایت از تحول دولت این کشور پس از انقلابی که در اوایل سال جاری روی داد، موافقت کرد. زمان بازپرداخت این وام ۳۰ ساله است و این بانک قصد دارد تا دو سال دیگر میزان وام‌های اعطایی خود به تونس را افزایش دهد.
۵. رئیس حزب نهضت اسلامی تونس با اشاره به تعویق انتخابات مجلس مؤسسان قانون اساسی این کشور آن را مخالف دستاوردهای انقلاب دانست. راشد الغنوشی گفت: تعویق انتخابات از ۲۴ جولای (دوم مردادماه) به ۲۳ اکتبر (یکم آبان‌ماه) اشتباه است.

عربستان

۱. روابط کویت و عربستان شکرآب شد. دولت عربستان در نامه‌ای به مسئولان کویتی به آنچه سهل‌انگاری دولت کویت در متوقف کردن حمله تبلیغاتی علیه شخصیت‌های دینی و سیاسی سعودی نامید، به شدت اعتراض کرد.
۲. جنبش پزشکان مصر با همکاری اتحادیه پزشکان قاهره با برپایی تظاهرات اعتراض‌آمیز در برابر سفارت عربستان سعودی خواستار آزادی محمد علی حمید پزشک در بند آل سعود شدند.
۳. یک روزنامه پاکستانی به نقل از یک مقام پاکستانی اعلام کرد که اسلام‌آباد ضمن پذیرفتن تقاضای عربستان مبنی بر شرکت نکردن در کنفرانس بین‌المللی مبارزه با تروریسم در ایران، در این کنفرانس حاضر خواهد شد. این روزنامه پاکستانی مدعی شد برخی کشورهای خاورمیانه تحت رهبری عربستان تصمیم گرفته‌اند دعوت ایران برای حضور در کنفرانس را به نشانه اعتراض به آنچه حمایت ایران از ناآرامی‌های مردمی در بحرین و کشورهای عربی می‌خوانند، نپذیرند.
۴. وزیر امور خارجه آمریکا تنها به حمایت از تلاش زنان عربستانی برای دریافت حق رانندگی در این کشور اکتفا کرد و گفت قصد دخالت در امور داخلی عربستان را ندارد. هیلاری کلینتون وزیر امور خارجه آمریکا روز سه‌شنبه از تلاش زنان عربستانی برای دریافت حق رانندگی حمایت کرد.
۵. مردم اندونزی در اعتراض به اقدام دولت سعودی در گردن زدن یک خدمتکار اندونزیایی با تجمع در برابر سفارت عربستان در جاکارتا شعار سر دادند عربستان

جنایت علیه بشریت مرتکب می‌شود.

۶. عبدالرحمان محمد امین الخياط سفیر عربستان سعودی در اندونزی روز چهارشنبه ضمن عذرخواهی به دلیل گردن زدن یک خدمتکار زن اندونزیایی در کشورش، مراتب پشیمانی خود از این اقدام را به نمایندگی از کشورش اعلام کرد.

۷. یک روزنامه آمریکایی از گفتگوهای محرمانه رئیس سابق دستگاه اطلاعات عربستان سعودی با مقامات آمریکا و انگلیس در پایگاهی نظامی در حومه لندن به‌منظور توطئه‌چینی علیه ایران خبر داد. به نوشته روزنامه وال‌استریت ژورنال، ترکی الفیصل از شاهزادگان سعودی و رئیس سابق دستگاه اطلاعاتی عربستان چندی پیش در نشست محرمانه و ضدایرانی با نظامیان آمریکا و انگلیس در پایگاه مولزورث نیروی هوایی انگلیس در حومه لندن شرکت کرده است.

۸. عربستان سعودی پس از موافقت کنگره آمریکا با توسعه سامانه ضد موشک پاتریوت قراردادی ۱ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلاری با شرکت «ریشیون» آمریکا امضا کرده است.

۹. شاهزاده ترکی بن عبدالعزیز پس از ۳۰ سال دوری از کشور به عربستان بازگشت و بسیاری بازگشت وی را محور تحولات آینده در خاندان آل سعود ارزیابی می‌کنند. به‌نظر می‌رسد وی به نفع شاهزاده نایف بن سلطان اقدام کند.

۱۰. ولیعهد عربستان برای ادامه درمان راهی آمریکا شد. سلطان بن عبدالعزیز که از سرطان گوارش رنج می‌برد، برای دومین بار زیر تیغ جراحی قرار خواهد گرفت.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۰۸۶۱

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۷) (از ۲۸ خرداد تا ۳ تیرماه)

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: کریم جعفری

ناظر علمی: محمد جمشیدی

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۴/۶